

**Sprawozdanie ze wspólnego spotkania
Grup Roboczych Rady Europejskich Lekarzy Dentystów
ds. Amalgamatu i ds. Kontroli Zakazań i Gospodarki Odpadami,
które odbyło się w Londynie w dniu 4 kwietnia 2012 r.
w siedzibie British Dental Association.**

W spotkaniu udział wzięli: Susie Sanderson z Wlk. Brytanii, przewodnicząca GR ds. Amalgamatu, Klaas-Jan Bakker z Holandii, członek GR ds. Amalgamatu, John Tzoutzas z Grecji, przewodniczący GR ds. Kontroli Infekcji i Gospodarki Odpadami, oraz członkowie tej GR – Francisco Rodriguez Lozano z Hiszpanii, Susanne Andersen z Danii, Anna Śpiałek. Ponadto w spotkaniu uczestniczyli Sara Roda z biura Rady Europejskich Lekarzy Dentystów, Stuart Johnston z Wlk. Brytanii przewodniczący British Dental Association (BDA) i członek Zespołu ds. Amalgamatu FDI, oraz jako gość Daniel McAlonan, ekspert z BDA.

Spotkanie prowadziła przewodnicząca GR ds. Amalgamatu, Susie Sanderson, która po przyjęciu przez zebranych porządku spotkania, wprowadziła w temat do dalszej dyskusji, którym był raport francuskiej firmy BIO IS przygotowany na zlecenie Komisji Europejskiej.

Następnie głos zabrał Stuart Johnston przedstawiając raport z trzeciej sesji Międzyrządowego Komitetu Negocjacyjnego (INC) opracowującego ogólnosiwiatowy akt prawny w sprawie zakazu stosowania produktów zawierających rtęć. Podczas sesji, która odbyła się w Nairobi na przełomie października i listopada w 2011 roku, przedstawiciele rządów poszczególnych państw przedstawiali swoje propozycje, ale nie udało się osiągnąć konsensusu. W trakcie debaty ujawniło się wiele problemów do rozwiązania oraz próby ochrony własnych interesów. Szczególnie jeśli chodzi o finanse i emisję rtęci do atmosfery, to sprawy, które dalekie są do osiągnięcia porozumienia.

Stuart Johnson przedstawił również raport WHO z 2011 roku z Genewy na temat wykorzystania materiałów do odbudowy, który biorąc po uwagę czynniki środowiskowe i zdrowotne pojawiające się w związku z użyciem różnych materiałów do wypełnień podkreśla, że rozważniej byłoby zmniejszać użycie amalgamatu niż całkowicie wycofać go z użycia. Raport też zwraca uwagę, że jakość materiałów alternatywnych dla amalgamatu musi podlegać dalszym badaniom, a stopniowe wycofywanie amalgamatu z użycia uzależnione będzie od ich jakości. Podkreślił, że raport WHO zwiera wyważony pogląd na temat użycia różnych materiałów w stomatologii i może być bardzo przydatny w dalszych debatach na ten temat. Przedstawił również strategię FDI dotyczącą amalgamatu. Koledzy z Wielkiej Brytanii podkreślili również, że potrzeba około 25 lat na wycofywanie się z użycia amalgamatu. To czas potrzebny dla rządów na zmiany w opiece stomatologicznej, zmiany ekonomiczne, dla producentów materiałów i zmiany związane ze zdrowiem jamy ustnej.

Następnie Susie Sanderson przedstawiła przebieg spotkania, w którym uczestniczyła wraz ze Stuartem Johnstonem i Sarą Rodą jako przedstawiciele Rady Europejskich Lekarzy Dentystów (CED), które odbyło się 26 marca w Brukseli z przedstawicielami Komisji Europejskiej, przedstawicielami firmy BIO IS i delegatami resortów zdrowia i ochrony środowiska z różnych krajów. Głównym tematem spotkania był opracowany na zlecenie Komisji Europejskiej raport dotyczący możliwości zredukowania zanieczyszczenia środowiska rtęcią z amalgamatu dentystycznego i baterii. Raport nie zyskał aprobaty przedstawicieli KE, którzy uznali, że firma BIO IS nie zrealizowała celu, który został jej postawiony. Opracowanie nie odzwierciedla punktu widzenia KE w chwili obecnej. Jest to raport rekomendujący działania zmierzające do wyeliminowania amalgamatu ze stomatologii. Bardzo silna i aktywna w tym kierunku była grupa przedstawicieli z krajów skandynawskich, gdzie od 2008 roku wprowadzono zakaz stosowania amalgamatu w stomatologii..

Susie Sanderson podkreśliła, że w tak ważnym dla naszego zawodu spotkaniu uczestniczyło tylko dwóch lekarzy dentystów.

Po krótkiej przerwie rozpoczęła się dyskusja na temat raportu BIO IS, którego ocena była głównym celem naszego spotkania. Ten 230 stronicowy dokument, który otrzymaliśmy na krótko przed spotkaniem do przeanalizowania, spotkał się z wielkim oburzeniem lekarzy dentystów. Zaprezentowane przez poszczególnych uczestników spotkania przykłady rażących błędów dają podstawę do jego zakwestionowania. Stwierdzono między innymi, że raport jest stroniczy, tendencyjny, nieodpowiedzialny, nie jest oparty na podstawach naukowych oraz że nie odzwierciedla aktualnej sytuacji związanej ze stosowaniem amalgamatu w stomatologii. Podkreślano wielokrotnie, że opinie zawarte w tym raporcie oparte są na bazie danych pochodzących z 2005 roku, a tabele i diagramy zawierają dane szacunkowe kreowane przez autorów raportu. Zastosowana w opracowaniu metodologia też budziła wątpliwości. Dotyczyło to również danych dotyczących naszego kraju, na co zwróciłam uwagę. Zastrzeżenia budziły również przywoływane opinie ekspertów i nie zweryfikowane informacje. Szczególnie bulwersujące w raporcie były opinie, że lekarze dentyści, mimo że mają możliwość stosowania materiałów alternatywnych, to ich powszechnie nie stosują. Za przyczynę takiego stanu rzeczy podano między innymi, że lekarze dentyści nie są dobrze wyszkoleni i nie posiadają odpowiednich umiejętności do zakładania alternatywnych wypełnień, że są niechętni do zmian w swoich praktykach i nie inwestują w nowy sprzęt potrzebny do zakładania wypełnień wolnych od rtęci. Inna kontrowersyjna opinia przywołana na spotkaniu to, że lekarze dentyści nie mają świadomości jakie korzyści niesie stosowanie ART (Nietraumatyczne Leczenie Odtwórcze), co zebrani zgodnie skomentowali, że jest to bardzo dobra metoda leczenia w afrykańskim buszu, a nie w Europie.

Uczestnicy spotkania zwrócili również uwagę na to, że autorzy raportu nie znaleźli, co przyznali w dokumencie, żadnych doniesień naukowych na bezpośrednie szkodliwe działanie amalgamatu na zdrowie, próbowali więc kreować opinię o szkodliwym efekcie w oparciu o działanie pośrednie.

Na podstawie tej dyskusji Grupy Robocze przygotowały komentarz i opinię dotyczącą raportu do przedstawienia na zgromadzeniu ogólnym oraz kierunek dalszych działań CED w oparciu o wcześniej przyjęte rezolucje dotyczące stosowania amalgamatu oraz odpowiedzialnej praktyki stomatologicznej. Przewodnicząca GR ds. Amalgamatu zobowiązała się do opracowania dokumentu końcowego po konsultacjach mailowych z uczestnikami spotkania.

Wyrażono poparcie dla wszelkich działań zmierzających do redukcji zanieczyszczenia środowiska rtęcią, ale nie na zakaz stosowania. Taki kierunek działań wynika między innymi: z braku obecnie na rynku materiału mogącego zastąpić amalgamat, potrzeby dalszych badań nad skutkami stosowania materiałów alternatywnych, względów ekonomicznych i społecznych, a ograniczenie, nie zakaz stosowania, powinno iść w parze z zapobieganiem próchnicy i poprawą stanu zdrowia jamy ustnej.

Ze swej strony przedstawiłam sytuację w Polsce opierając się na debacie dotyczącej stosowania amalgamatu z niedawnego posiedzenia KS NRL i raporcie z listopada 2011 r. dr. inż. Damiana Panasiuka z NILU Polska przygotowanego na zlecenie polskiego rządu.

Na zakończenie uzgodniono następujące dalsze działania:

- opracowaną przez GR opinię w sprawie raportu BIO IS, po akceptacji przez Zarząd i zgromadzenia ogólne CED, przesłać Komisji Europejskiej, resortom zdrowia, instytucjom ubezpieczeniowym, Biurom Współpracy KE z WHO i FDI;
- zaplanować spotkania z przedstawicielami ds. środowiska w celu wyjaśnienia odpowiedzi CED na raport BIO IS oraz wyrażenia opinii w sprawie amalgamatu dentystycznego;
- nawiązać kontakt z ubezpieczalnikami społecznymi zrzeszonymi w REIF i ESIP i wysłać im odpowiedzi CED na raport BIOIS;
- zebrać od członków grupy roboczej i jednostek takich jak IADR materiały na temat bisfenolu A i włączyć do mandatu GR ds. Amalgamatu opracowywanie projektu dotyczącego bisfenolu A w materiałach stomatologicznych;
- zasugerować w trakcie zgromadzenia ogólnego CED w maju zmianę nazwy GR ds. Amalgamatu na GR ds. Materiałów do Odbudowy lub GR ds. Materiałów Dentystycznych;
- zlecić, aby biuro CED w Brukseli zbadało ustawodawstwo europejskie dotyczące przewozu miękkich materiałów skażonych resztkami amalgamatu (np. ubrania zespołu stomatologicznego, rękawice itp.), gdyż w Grecji licencjonowane firmy, które zbierają niebezpieczne odpady odmawiają przewozu i utylizacji tych materiałów.

Sporządziła:
Anna Śpiałek.